

Kázání: Boží spravedlnost v Evangeliiu

Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka. Vždyt' se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přeče psáno: „Spravedlivý z víry bude živ.“ (Ř 1, 16. 17).

Kdybch Vás vyzval, abyste vybrali z Bible jeden verš, který vystihuje v kostce evangelijní zvěst, asi byste většinou sáhli do ev. Jana 3,16. Já jsem pro dnešní studium Písma vybrat jiný verš, o kterém si myslím, že také výstižně shrnuje evangelijní zvěst, že je „evangeliem v kostce“. Sáhli jsem po verši

Římanům 3:23-24 . Pozorně se na něj podívejme:

„Všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši. (Římanům 3:24)

Možná, že máte na jazyku otázku: „Proč by měl kdokoli vybrat právě tenhle verš?“ Proč nemluvíme o Boží lásce, ale o Boží spravedlnosti, o ospravedlnění?

Pokusíme se pozorně zamyslet nad jeho jednotlivými částmi a najít odpověď.

Za prvé: křesťanská víra či-li evangelium je o ospravedlnění, a tento verš nám na svém začátku říká, jak jsou hříšníci před Bohem ospravedlňováni. Slovo ospravedlňování můžeme jinak vyjádřit jako, že si dobře stojí před Bohem. Ospravedlněný člověk je člověk, který si dobře stojí před Bohem. Je to omilostněný hříšník, kterého Bůh přijímá.

Dále tento verš nás přesně informuje o způsobu, kterým jsou hříšníci ospravedlněni, neboli jak se to stane, že si dobře stojí před Bohem. Jsme ospravedlněni „zadarmo jeho milostí“. Nejsme ospravedlněni pro své skutky, proto, že jsme pokřtěni, díky svému členství v církvi, ale pouze milostí.

Je velmi zajímavé, že fecké slovo, přeložené v Římanům 3:24 jako „zadarmo“, je ve verši Jan 15:25 přeloženo frází „bez příčiny“:

„To proto, aby se naplnilo slovo, které je napsáno v jejich Zákoně: „Nenáviděli mne bez příčiny.“ (Jan 15:25)

Když tyto dva verše srovnáme, vidíme, že důvod, proč svět Krista nenáviděl, spočíval zcela v lidech, ne v Kristu. Svět ho nenáviděl bez příčiny. On si lidskou nenávist ničím nezasloužil ani ji nezpůsobil. Příčina té nenávisti, která na něj dopadla, byla plně a beze zbytku v srdcích lidí. Verš Jan 15:25 by se dal přeložit také takto: „Nenáviděli mne, protože chtěli.“ Jinými slovy, k tomu, aby ho nenáviděli, jim neposkytl žádný důvod.

A o křesťanově ospravedlnění to platí právě tak, ale v opačném směru. Pokud na nás dopadla Boží odpouštějící milost, nemá to vůbec žádnou příčinu v nás. Nijak jsme si ji nezasloužili ani jsme ji nezpůsobili, a k tomu, abychom ji získali, jsme ničím nepřispěli.

Příčina toho, že nás Bůh ospravedlňuje, je výhradně v něm samotném a jeho svrchovaných záměrech pro vyvolení právě tak, jako příčina toho, že svět zavrhl Krista, je výhradně v srdcích lidí. Toto je význam milosti a tento text vysvětluje, že milost je naprosto bezplatná.

Základ Boží milosti, z níž hříšníkům odpouští a ospravedlňuje je, spočívá zcela v Bohu a ani v nejmenším v hříšníkovi.

To je ovšem problém. Vzniká oprávněná otázka: „Jak by mohlo být správné, čestné, dobré a spravedlivé, aby Bůh, který je svatý, odpustil hříšníkům, kteří nejen že si odpuštění vůbec nezaslouží, ale dokonce si zaslouží naprostý opak?“ Zaslouží si zatracení.

A odpověď znovu najdeme v tomto verši. Když Bůh odpouští hříšníkům, kteří si zaslouží zatracení, projevuje a vyvyšuje se jeho spravedlnost v tom, že jim odpouští „vykoupením v Kristu Ježíši“, na základě Kristovy oběti. Kristova smrt na kříži je základem toho a důvodem pro to, aby Bůh mohl hříšníky ospravedlnit. A proto velikonoční příběh je tím nejdůležitějším křesťanským prožitkem vůbec. Vidíte, jak tento verš (Římanům 3:24) jasně vykládá celé evangelium? Věřím, že nyní se mnou souhlasíte, že tento verš vystihuje jádro a duši evangelia Boží svrchované milosti. Musíme si uvědomit, že základní otázkou Písma není, jak přimět hříšníka, aby miloval Boha.

Tou skutečnou otázkou, se kterou pisatelé Bible zápasí, je:
„Jak může svatý Bůh milovat provinilého hříšníka, jako jsem já?“

Jedinou odpovědí je evangelium milosti. Bůh hříšníky miluje a odpouští jim pouze „pro Krista“, díky Kristu. Bůh tím, že nám odpouští, odměňuje Krista za to, že prošel utrpením až k smrti. Ve verši 1. Janova 1:9 čteme, že Bůh je tak „věrný a spravedlivý“, že nám odpouští, když mu hříchy vyznáváme.

Komu je Bůh věrný, když nám odpouští? Nám jistě ne! Je věrný Kristu, když nám „pro Krista“ odpouští.

Podle tohoto verše vychází Boží odpuštění také z jeho spravedlnosti. Bůh je v tom, že nám odpouští, nejen věrný, ale také spravedlivý. Četl jsem, že spravedlnost je ta jediná věc, o kterou bychom nikdy neměli prosit. Budeme-li Boha prosit, aby nám dal, co si zasloužíme, zahyneme.

A přesto právě Boží spravedlnost je tím Božím atributem, na kterém mohou křesťané postavit jistotu svého spasení. Bůh věrně dodržuje svou smlouvu s Kristem a dává mu spravedlivou odměnu za jeho vykupitelské dílo.

List ap. Pavla Římanům mi připadá jako klíč k celé Bibli. Abychom mu porozuměli, představme si, že jsme porotci a že sledujeme, jak prokurátor dokazuje vinu obžalovaného. Přesně to Pavel dělá. Obviňuje každého člověka z otevřené a svévolné vzpoury proti Bohu. „Všichni zhrěšili a jsou daleko od Boží slávy“ ... Jak jej posloucháme, získáváme dojem, že ať je ten obviněný kdokoli, zaslouží si ten nejpřísnější trest. A když Duch svatý otevře naše srdce pravdě, ukáže nám, že prokurátorův ukazováček je namířen přímo na nás. Pochopíme, že my jsme ti provinilí hříšníci, kteří „propadli Božimu soudu“.

V listu Římanům je jedno slovo, které nám pomáhá porozumět, abychom celý list pochopili. Není to víra, milost ani ospravedlnění. Je to slovo proto. Všechno, co potřebujeme, abychom mohli sledovat Pavlovu argumentaci, je přijít na to, proč tam vlastně každé proto je.

Od začátku listu až do poloviny třetí kapitoly apoštol Pavel dokazuje, že všichni bez výjimky - a to znamená včetně mne a včetně vás - jsou v Božích očích vinni. Zid, se všemi svými vědomostmi, je vinen. Pohan, který ví mnohem méně, je neméně vinen a odsouzen. To veliké proto ve verši 3:20 (které je také překládáno jako vždyt) Pavlovu výchozí argumentaci uzavírá.

Všichni lidé po právu „propadli Božimu soudu“, protože jsou všichni vinni a „Vždyt (proto) ze skutků zákona, nebude před ním nikdo ospravedlněn“... (Římanům 3:20).

Nemáme žádnou naději, že bychom si mohli pomoci sami. Pokud hříšníka nezachráni sám Bůh, hříšník zahyne.

Ve čtvrté kapitole pak Pavel zdůrazní pravdu ospravedlnění z víry. Jakmile tento bod dokáže, dostane se k dalšímu velkému proto (které je zde přeloženo jako tedy). Nyní staví na faktech, která právě prokázal:
„Když jsme tedy (proto) ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista ... (Římanům 5:1)

Je-li hříšník v Božích očích ospravedlněn, vyplývá z toho logicky že má opravdový „pokoj s Bohem“. Už pro něj „není žádného odsouzení“ (Ř 8:1), ale je nyní přijat do Boží rodiny. Má přístup do Boží přítomnosti. Toto jsou nepochybné důsledky ospravedlnění.

Své úvodní prohlášení – tzv. preambuli - činí Pavel v Římanům 1:16,17:
„Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka. Vždyt se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: „Spravedlivý z víry bude živ.“

Pavel ve svém úvodním prohlášení představuje to, k čemu svou argumentací hodlá dospět. Potom předkládá fakta, která jeho tvrzení dokazují. Římanům 1:16,17 představuje úžasné shrnutí listu Římanům a celé evangelijní zvěsti. Toto Pavlovo prohlášení vysvětluje, proč tak horlivě usiluje o to, aby všichni lidé slyšeli jeho evangelium.

Především: „nestydím se za evangelium“ je jiný způsob, jak říct „sem na evangelium velmi hrdý“. Pavel se pyšní evangeliem kvůli tomu, čím evangelium je a co dokáže.

Není to nic menšího než Boží moc, která může hříšníka změnit skrz naskrz a také to činí. Toto evangelium naplňuje všechny hříšnickovy potřeby a všechny Boží nároky.

Když Pavel v tomto textu říká, že se nestydí, nemluví o tom, že se nestydí svědčit svým sousedům nebo hlásat evangelium na ulici. To je samozřejmě pravda, ale o to tady nejde. Pavel mluví jako filosof. Říká: „Nestydím se přinést toto evangelium na volný trh myšlenek. „Budu se přít s filozofy na Areopagu, ať jsou to epikurejci nebo stoikové.““Nebudu kázat nic jiného, než Krista“ Vsadím na toto evangelium proti každé sektě, proti každému hnutí, proti každému falešnému proroctví, proti každému pseudointelektuáloví na kterékoli univerzitě nebo kdekoli jinde, a toto evangelium vždy zvítězí, neboť za ním stojí Boží moc. Pouze toto evangelium bere v úvahu skutečnou lidskou hříšnou a sobeckou přirozenost a zároveň si troufá tvrdit, že navzdory tomu všemu je tu naděje na milost a milosrdenství. Toto evangelium je jediné učení, které rozumí člověku v jeho hříšnosti a vině a přesto tvrdí: „Boží milost je větší než náš hřích.“

Pokud si verš 17 přečteme pozorně, měl by nás překvapit. Pavel evangeliu tolik důvěřuje proto, že „se v něm zjevuje Boží spravedlnost“. Čekali bychom, že bude oslavovat pravdu, že evangelium zjevuje Boží lásku - a evangelium samozřejmě opravdu zjevuje Boží lásku. To nicméně není Pavlův hlavní důvod, proč evangelium tak vychvaluje. Evangelium –vedle toho, že je zjevením Boží lásky, je zjevením Boží spravedlnosti. To je životně důležitý bod.

Mohli bychom očekávat, že Pavel bude evangeliem tak nadšen proto, že zjevuje Boží úžasnou milost nebo Boží úžasné milosrdenství. Ačkoli to obojí je fascinující pravda, na tomto místě to pro Pavlovo argumentaci není tou první a nejdůležitější charakteristikou evangelia. Pavel je unesen tím, že

evangelium „zjevuje Boží spravedlnost“. A zde nacházíme obrovský paradox. Pavel žasne nad tím, jak evangelium dokazuje, že Bůh je spravedlivý, když ospravedlňuje i ty nejhorší hříšníky. Vidíme zcela

zřetelně, že Pavlovo evangelium se ze všeho nejvíce soustřeďuje na to, aby se v plánu milosti projevila Boží spravedlnost! Předvádí nám, jak evangelium dokazuje, že Bůh může být zároveň spravedlivý a zároveň ospravedlňovat hříšníky.

Připomeňme si, že základní otázka nezní, jak přimět hříšníka, aby miloval Boha, ale: „Jak může svatý Bůh milovat hříšníka, jako jsem já?“ Chceme-li zjistit, zda opravdu rozumíme a věříme tomu evangeliu, na které je Pavel tak pyšný, můžeme své srdce prověřit dvěma způsoby. První je intelektuální, druhý je zkušenostní. Pavel mluví ve verši 16 o tom, že se intelektuálně nestydí za evangelium. Za Bibli nebo její jasnou zvěst o svrchované milosti v Kristu bychom se neměli nikdy intelektuálně stydět.

Souhlasím, že se často musíme stydět za to, co mnohdy dělá nebo říká ať už církev nebo někteří kazatelé, ale nemůžeme si dovolit stydět se za Krista nebo za apoštoly.

Někteří lidé vyrůstají v domněnce, že Bible učí: „Netancuj, nepij, nekuř a s děvčaty, která to dělají, nechod.“ To není evangelium. Evangelium je Kristus sám a záchrana skrze spojení s ním. Pokud se intelektuálně stydíme za Bibli nebo za její poselství, pak mu bud' nerozumíme nebo nevěříme. Druhou zkoušku najdeme v Římanům 5:5, kde Pavel říká, že „naděje nezahanbuje (nezklame)“. Pavel tu mluví o zkušenosti. Tvrdí, že nikdo, kdo kdy vložil nebo vloží svou víru v Ježíše Krista, nikdy nebyl a nebude zahanben nebo zklamán. Slyšel jsem lidi, kteří tvrdí: „Evangelium už jsem jednou zkoušel, ale nefungovalo to.“ Když je ale přinutíte, aby vám řekli to „evangelium“, zjistíte, že to bylo falešné evangelium od náboženského hokynáře a ne z Bible. Slyšel jsem vyprávět, že v Americe můžete sledovat televizní vysílání evangelia zdraví, bohatství a prosperity.. Pokud vám někdo tvrdí, že budete uzdraveni, budete-li dost silně věřit, a vy uzdravení nejste, brzy budete Boha obviňovat, že nedodrží, co slíbil. Podobně, pokud vám v televizi vykládá nějaký kazatel, že je Boží vůlí, abyste dostali nový Cadillac a abyste ho dostali hned, pokud jen budete dost věřit, budete skutečně zklamání z Boha. Pokud uvěříme tomu náboženskému braku, který dnes můžeme slyšet od mnoha různých tzv. „kazatelů“, pak se nepochybně brzy dočkáme zklamání.

Pro Pavla nebylo jednoduché kázat doktrínu, kterým vyučoval muže v Efezu, v Římě, v Korintu. Zabýval se naukami, které byly kontroverzní, nepřijemné a působily rozdělení věřících – proto řekl: „... *ničemu jsem se nevyhnul, nic jsem nezamíchl.*“ Vzpomeňte si na slovo z Galatským 1,6: „*Divím se, že se od toho, který vás povolal milostí Kristovou, tak rychle odvrátíte k jinému evangeliu. Jiné evangelium ovšem není; jsou jen někteří lidé, kteří vás zneklidňují a chtějí evangelium Kristovo obrátit v pravý opak. Ale i kdybychom my nebo sám anděl z nebe přišel hlásat jiné evangelium než to, které jsme vám zvěštovali, budiž proklet!*“

Pokud jsme zklamáni evangeliem, je to buď proto, že nevěříme pravému evangeliu, nebo dosud nechápeme jeho skutečná zaslíbení. Když si uvědomíme Boží naprostou svrchovanost a svatost a porovnáme je s lidskou naprostou duchovní zkažeností a hříšností, napadne nás otázka: „jak může být člověk, provinilý hříšník, v Božích očích ospravedlněn?“

Různá náboženství se snaží najít na tuto životně důležitou otázku odpověď a dát Boha a hříšníka znovu dohromady a odpovídají mnohdy nesprávně. Chyb se dopouštějí buď v tom, že snižují Boží charakter (upírají mu naprostou svrchovanost nebo popírají, že svatost je podstatou jeho existence), nebo v tom, že vyvyšují člověka (popírají, že je zcela zkažený, a tvrdí, že má schopnost vytáhnout se z bahna sám za vlastní cop, když dostane jenom trochu šanci).

Jinými slovy: většina falešných učení snižuje Boží svatý charakter na pouhou lásku, vyvyšují vlastní schopnosti člověka a popírají jeho vinu. Ovšem ve chvíli, kdy přijmeme biblický pohled na Boha a

člověka, se musíme ptát: „Jak potom, ve světle těchto skutečností, může být hříšný člověk v Božích očích ospravedlněn?“

Jenom evangelium má na tuto otázku odpověď, a mnohým může znít tato odpověď jako rouhání. Toto jsou Pavlova známá slova: „Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost (Římanům 4:5)“

Dovedete si představit Žida, který slyší, jak Pavel tvrdí, že svatý Bůh Izraele „dává spravedlnost bezbožnému“? Začal by křičet: „To je rouhání a ten člověk zasluží vytrhnout jazyk.“ Pokud Pavlovi opravdu rozumíme, řekneme: „Tato námitka by evangelium nazývala rouháním zcela oprávněně, kdyby Bůh nebyl na kříži obětoval svého Syna jako smírnou obět.“

Proč by tento Žid a další neobrácení lidé mohli Pavlovo prohlášení, že Bůh „dává spravedlnost bezbožnému“, považovat za rouhání nebo něco podobného? Protože dobře chápou skutečný základ spravedlnosti, totiž že každý by měl dostat to, co si zaslouží. Nechápu ale, že Kristus dostal celý trest, který jsme si zasloužili.

Uvažují pouze v pojmech „dostat po zásluze“. Nevidí, že evangelium je založeno na milosti a ne na skutcích.

„Vždyť i Kristus dal svůj život jednou provždy za hříchy, spravedlivý za ne- spravedlivé, aby nás přivedl k Bohu. (1 Petřům 3:18)“

Bůh potrestal toho jediného spravedlivého, který kdy žil, našeho Pána Ježíše Krista, a výslovně řekl, že tohoto nevinného trestá proto, aby hříšníci ušli trestu. Nejenže Bůh, jak to tak „vypadá“, překročil své vlastní principy spravedlnosti, ale dokonce nám - mně i vám - přikázal, abychom to, co udělal, kázali jako „evangelium svrchované milosti“! Ale ani to ještě není to nejnepochopitelnější. Máme kázat, že Bůh toho jediného nevinného člověka, který kdy žil, nechal popravít výlučně proto, aby i ty nejhorší hříšníky zachránil. A právě tento čin poskytuje základ pro dosažení a uspokojení Boží spravedlnosti. To, co vypadá jako něco naprosto nespravedlivého, je ve skutečnosti tím, co prosazuje Boží spravedlnost. Toto chce Pavel dokázat.

Tyto dva velké Boží činy jsou podstatou zvěsti evangelia. Jsou odpovědí na tu velkou otázku. Provinilí hříšníci mohou být ospravedlněni, aniž by nějak utrpěla Boží svrchovanost nebo jeho spravedlnost. To, co Kristus vykonal na kříži, zajistilo základ „spravedlnosti“ evangelia.

Jakmile porozumíme tomuto, snadno pochopíme, proč Pavel říká:

„Slovo o kříži je bláznovstvím těm, kdo jsou na cestě k záhubě (1K 1:18)“

Kázání o Boží lásce není bláznovstvím nikomu. Lidé se nerozčilují, když kážete o Boží lásce. Naopak: rozčilují se, když o Boží lásce nekážete. Většina lidí se nevysmívá ani kvůli tomu, že kážeme o Kristových zázracích, Proč se tedy začnou ozývat, když se káže „slovo o kříži“?

KÁZÁNÍ

Musíme si položit otázku, co to vlastně znamená kázat „slovo o kříži“. Odpověď je prostá: znamená to kázat o osmiřující krvi, kterou za nás zástupně prolil Kristus. Znamená to kázat, že jedině Kristova smírná oběť může uspokojit Boha a hříšnikovo provinilé svědomí. Kázat kříž znamená kázat učení o smíření - o přinesené oběti, která odvrací Boží spravedlivý hněv. Oběť smíření je Boží dílo v Kristu, dokonané na kříži, kde Kristus zrušil dluh našeho hříchu a získal pro nás všechnu užitek spasení. Kristova smrt byla nevyhnutelná, protože kdyby Bůh smetl hřích ze světa bez odškodnění, neprokázal by tím spravedlivý vztah ke svému stvoření a své slávě.

V epištole Římanům Pavel říká, že Bůh vydal Krista, „*jehož Bůh určil za nástroj smíření skrze víru v jeho krev, aby prokázal svou spravedlnost; neboť Bůh ve své shovívavosti prominul předešlé hříchy, aby prokázal svou spravedlnost v nynějším čase, aby byl spravedlivým a ospravedňujícím toho, kdo je z Ježíšovy víry.* (Římanům 3,25-26)

Jinými slovy, Kristova smrt byla nevyhnutelná pro potvrzení Boží spravedlnosti v tom, že hříšníky ospravedlňuje z víry. Bylo by nespravedlivé odpustit hříšníkům, jako by jejich hříchy byly bezvýznamné, když ve skutečnosti jsou nekonečnou urážkou podstaty Boží slávy. Proto Ježíš nesl prokletí, které odpovídalo našim hříchům, abychom mohli být ospravedlněni a Boží spravedlnost byla zachována. Proč lidé toto učení nemají v oblíbě? Protože mají nesprávný názor jak na Boží charakter, tak na lidskou přirozenost. Jednak nevěří, že člověk je tak zkažený, že nic menšího než oběť krve nemůže přikrýt jeho hroznou vinu, jednak Boha považují pouze za lásku a pomíjejí jeho svatost a svrchovanost. Lásku není třeba smířovat. Jen pomýšlení na to, že by milující Bůh potřeboval pro své odpuštění krvavou oběť, se jim jeví jako strašně zkreslení Božího obrazu. Láska se nikdy nemůže hněvat. Lásku nikdy není třeba smířovat. Museli bychom souhlasit - kdyby Bůh byl pouze láska. Bůh je ale také svatý a spravedlivý. Boží neuvěřitelná a úžasná láska se k hříšnému člověku musí dostat po dálnici svaté spravedlnosti.

A proto i ap.Pavel jasně prohlásil:

A rozhodl jsem se kázat pouze Ježíše Krista, toho ukřížovaného.

Vezměme si z něj příklad a kažme to pravé evangelium ke spasení. Právě proběhlé velikonoční svátky nám to opět připomenuly.

AKTUALITY

(Plzeň)

V sobotu 18. dubna 2009 se v Plzni konala slavnostní bohoslužba u příležitosti vysvěcení kazatele Michala Balcara. Dopoledne sloužil Božím slovem předseda Česko-Slovenské unie Církve adventistů sedmého dne Pavel Šimek. Ve svém kázání zdůraznil biblický apel harmonie zdravého biblického myšlení, které nese ovoce v podobě dobrých skutků. Bohoslužba byla obohacena o sborový zpěv plzeňského sboru a hudební přednes Petra Nováka.

Program odpolední bohoslužby byl zaměřen na obřad vysvěcení místního kazatele Michala Balcara, který má na starosti sbor Plzeň a skupinku v Rokycanech. Nejdříve byl spolu se svou manželkou Martinou a dětmi Jonášem a Aničkou představen přítomnému shromáždění předsedou Českého sdružení církve adventistů Pavlem Zvolánkem. Poté vedoucí kazatelského oddělení Česko-Slovenské unie Josef Hrdinka v kázání zdůraznil význam poslání kazatelského povolání. Plzeňský pěvecký sbor písní Hluboká řeka naladil shromáždění ke klíčovému okamžiku – oddělení Michala Balcara modlitbou a vzkládáním rukou ke kazatelské službě.